

КЛАСИФІКАЦІЯ МОЖЛИВИХ ПОРУШЕНЬ ПРИ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ

Бірюк Ю.О. магістр
Науковий керівник доц. к.е.н. Бєляєва Л.А.
ХННІ ДВНЗ «Університет банківської справи»

Основою господарської діяльності підприємства є виробничі запаси, які як об'єкт контролю досліджується насамперед з позицій доцільності та ефективності їх витрачання. Ефективність використання включає в себе всі операції, починаючи від надходження матеріалів на підприємство до відпуску їх у виробництво. Великий обсяг документів може призводити до значної кількості порушень, які в свою чергу, призводять до зниження ефективної діяльності підприємства. Тому, своєчасне виявлення порушень, дозволить уникнути помилок в обліку і пояснює актуальність вибраної теми дослідження.

Проведенні дослідження за темою дозволяють класифікувати і конкретизувати можливі порушення при обліку запасів з метою ефективного їх використання. При контролі операцій з запасами, у першу чергу необхідно керуватися положеннями П(с)БО 9 «Запаси», П(с)БО 16 «Витрати» та Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку запасів.

В процесі контролю операцій із запасами, джерелами інформації безпосередньо на підприємствах є Наказ про облікову політику, документи первинного, аналітичного та синтетичного обліку запасів, а також інформація про порушення ведення обліку, недостачі, зловживання, які знайшли документальне підтвердження у актах ревізії, висновках інвентаризаційної комісії, аудиторів та інше.

В процесі дослідження було узагальнено і класифіковано можливі порушення при організації обліку виробних запасів, які узагальнені у таблиці.

Типові порушення в організації та обліку запасів

Види порушень	Склад порушень
Порушення організаційних питань з обліку запасів	- не укладено договори про матеріальну відповідальність з комірниками (МВО);
	- незадовільна організація складського господарства та зберігання цінностей, не ведеться аналітичний облік руху запасів в бухгалтерії;
	- зберігання на складах запасів які не використовують, що викликає зайве завантаження складів.

Порушення при надходженні запасів на підприємство:	- невчасне відображення в облікових регістрах надходження запасів по місцях їх експлуатації;
	- до складу запасів віднесено об'єкти, які не можуть бути визнані активами: непотрібних запасів, запасів які швидко псуються;
	- завищення собівартості придбаних запасів ;
	- порушення правил приймання вантажів, неправильне визначення та оформлення нестачі, необґрунтовані претензії до постачальників;
	- неповне оприбуткування запасів , що надійшли.
Списання запасів за різними каналами:	- нераціональне витрачання запасів на виробництво, порушення норм та лімітів відпуску;
	- складання підроблених актів на списання запасів, незаконне списання і відображення в обліку ліквідованих запасів;
	- використання посадовими особами запасів в особистих цілях під виглядом тимчасового користування, з подальшим їх списанням;
	- списання запасів у виробництво не за фактичним їх витрачанням на випуск продукції, а із розрахунку встановлених і затверджених норм, які в ряді випадків є завищеними;
	- необґрунтоване списання запасів, які фактично не використовувались;
Незаконне утворення лишків запасів:	- відпуск запасів за заниженими цінами.
	- необґрунтоване складання комерційних та внутрішніх актів на недостачу, бій, псування запасів при прийманні, навантаженні, транспортуванні і розвантаженні їх на складах, тощо;
	- завезення запасів від постачальників в більших кількостях, ніж зазначено в супровідних документах або завезення запасів без документального оформлення ("ліві");
	- завезення від постачальників доброякісних запасів замість відходів, що зазначені в супровідних документах;
Нерегулярне проведення контролю на складах, не проведення раптової інвентаризації	- віднесення до запасів сторонніх або однорідних речовин більш низької якості з метою збільшення їх кількості або маси.
	- призводить до зниження рівня внутрішнього контролю запасів;
	- приховування недостач, розкрадань запасів;
	- порушення порядку проведення інвентаризації;
	- нестача, надлишки, присвоєння матеріальних цінностей;
	- помилки та підробки в документах;
	- підміна нових запасів старими.

Важливою передумовою раціональної організації контролю виробничих запасів є економічно обґрунтована класифікація можливих порушень, одна з яких нами запропонована. Це дозволить більш раціонально і ефективно визначити методику і контрольні процедури для усунення всіх негативних явищ у роботі підприємств, а також дасть змогу забезпечити збереження матеріальних цінностей і раціональне їх використання.